

Trimo lituanistinės mokyklos „Šaltinėlis“ vadovė Rima Zobernienė: „Vaikų mokslai - tėvų nuopelnas“

„Pasaulio lietuvis“ šį kartą kviečia nusikelti į nedidelį Rytų Airijos miestelį - Trimą, kur įsikūrusi lituanistinė mokyklėlė „Šaltinėlis“. Ten šiandien sutiktume draugišką lietuvių bendruomenę, pareigingą, atsakingą mokyklos vadovę bei įkūrėją Rimą Zobernienę, atsidavusias, darbščias mokyklos mokytojas, kurios visos kartu lietuvių vaikams sudaro neįkainojamą galimybę tobulinti gimtąją kalbą ir taip prisideda prie lietuviybės sklaidos užsienyje.

Deimantė ŽUKAUSKIENĖ

PASAULIOLIETUVIS.LT

Įprastas šeštadienis dažnos šeimos namuose Lietuvoje atrodo maždaug taip: ilgesni rytai, kai nereikia niekur skubėti, tėvai gurkšnoja kavą, gamina pusryčius, skaito naujienas ar žiūri kokią ryto televizijos programą, o vaikai, neseniai pabudę iš miego, vis dar su pižamomis žiūri savo mėgstamus animacinius filmukus ir vartosi lovose. Tačiau emigracijoje gyvenančioms lietuvių šeimoms įprasta, kad šeštadienis - lituanistinės mokyklos diena. Visame pasaulyje gyvena apie milijonas lietuvių. Didelė dalis tautiečių, net ir gimusių diasporoje, kalba arba mokosi kalbėti lietuviškai, švenčia lietuviškas šventes bei mini mūsų valstybei svarbias istorines datas. Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos duomenimis, mokytis, puoselėti lietuvių kalbą, kultūrą šeimoms padeda apie 250 įvairių lituanistinio

švietimo įstaigų, o jose mokosi apie 11 tūkstančių mokinių, dirba per tūkstantį pedagogų.

Mokyklos įkūrėja vadovė Rima Zobernienė

Mokyklos įkūrėja R. Zobernienė Lietuvoje baigė Vilniaus universitetą, vokiečių kalbos ir literatūros studijas, o į Airiją su šeima (dviem vaikais ir vyru) atvyko 2001 metų rugpjūčio mėnesį. Čia, Airijoje, gimė sūnus, kuris, kaip teigia moteris, ir buvo mokyklos įkūrimo kaltininkas. Trimo lituanistinė mokykla „Šaltinėlis“ buvo įkurta 2007 metais lapkritį. Mokyklos vadovė, paklausta, kaip atsirado pati idėja steigti mokyklą, pajuokauja: „Ko tik nepadarai dėl savo vaikų, net mokyklą gali įkurti.“ Moteris toliau pasakoja, jog jos jauniausiajam sūnui buvo penkeri, kai jis su savo maždaug trejais metais vyresniu draugu lietuviu tarpusavyje pradėjo kalbėti angliškai. „Man ir draugo mamai, su kuria bičiuliuomės, tas nepatiko. Nusprendėme ieškoti mokytojos, kuri galėtų mokinti mūsų vaikus privačiai. Kadangi mes gyvenome nedideliame Airijos miestelyje, o ne Dubline, mokytojos rasti taip ir nepavyko. Tuo metu socialinės medijos dar nebuvo tokios populiarios

ir paplitusios. Kilo mintis įkurti mokyklą“, – prisimena Rima Zobernienė. Tada įdėjus skelbimus į vietinį (airišką) laikraštį, kad lituanistinė mokykla ieško mokytojų, – iš karto atsiliepė netgi dvi. Jos gyveno aplinkiniuose miesteliuose. Paskui prasidėjo tinkamų mokyklai patalpų paieška. „Mums labai padėjo pradinės mokyklos, kurią lankė mano vaikai, viena mokytoja bei direktorius, sekretorė ir kiti. Mums tada pasiūlė tos mokyklos senąsias patalpas, tiksliau, kelias klases. Patalpos buvo nešildomos, nes jau seniai nenaudojamos. Sužinojome, kad Monachane (*Monaghan*), kitame Airijos mieste, vyks seminaras, skirtas lituanistinėms mokykloms, tad nuvykome. Pakeliui dar priėmėme vieną pakeleivę, kuri iš karto tapo mūsų mokytoja. Vėliau, jau su klebono pagalba, gavome patalpas parapijos namuose, kurios buvo šiltos, bet nelabai tinkamos. O dar vėliau mus priglaudė suaugusiųjų mokymo centras, kur ir dabar nuomojame patalpas“, – dalijasi prisiminimais veikli lietuvė. Vienam žmogui nėra lengva įkurti mokyklą, rasti tinkamas patalpas, suburti mokytojus ir sukviesti į ją vaikus, tad moteris džiaugiasi, jog pradžioje šiame kelyje buvo visas pulkas žmonių, įvairiapusiškai rėmusių, skatinusių, palaikiusių: „Mane palaikė draugė, su kuria ši mintis ir atsirado. Vėliau ieškant patalpų labai padėjo mano vaikų pradinės mokyklos mokytoja ir kitas personalas, parapijos klebonas. Visada palaikė šeima. O ir pradėjusios dirbti mokytojos labai palaikė, padėjo, prisidėjo, kuo galėjo. Netgi mokytojų vyrai dalyvavo veikloje.“

Mokyklos gimtadienio šventė 2018 m.

Šiuo metu Trimo lituanistinėje mokykloje „Šaltinėlis“ iš viso dirba penkios pedagogės. Anot R. Zobernienės, mokykloje beveik visada dirbo penkios – šešios mokytojos. Pirmos dvi buvo į skelbimą atsiliepusios mokytojos, tais pačiais mokslo metais prisijungė dar viena, o kitais – dar viena. Visos mokytojos yra įgijusios aukštąjį pedagoginį išsilavinimą – pradinių klasių mokytojos, logopedės, baigusios edukologijos mokslus. Kolektyvas labai tvirtas, trylika metų mokykloje dirbo tos pačios mokytojos. Nuo pat pirmos dienos iki dabar mokykloje dirba Akvilė Šarauskienė, vis dar tebedirba ir po metų prisijungusi Jūratė Lomajavienė. Tik per pandemiją ir po jos dvi mokytojos – Lina Baltrušaitienė ir Vaida Guliokienė išėjo, tačiau viena iš jų ir dabar moko lietuvių kalbos tik jau airiškoje mokykloje. Mokyklos vadovė džiaugiasi visomis mokytojomis – esančiomis ir buvusiomis, nes visa tai juk mokyklos kūrimas, istorija ir ateitis. Prie mokyklėlės kolektyvo prisijungė ir dvi naujos mokytojos – Rima Lukšienė bei Ingrida Milišauskienė, viena jų yra ir mokyklos auklėtinių mama. Mokyklos direktorė pabrėžia, jog mokytojos „Šaltinėlyje“ yra itin svarbios, be jų didžiausio palaikymo, pagalbos juk nieko ir nebūtų – bendrų darbų, bendrų projektų.

Trimo lituanistinę mokyklą lanko vaikai nuo 4 iki 18 metų amžiaus. Mokykloje mokoma lietuvių kalbos, gramatikos, truputį Lietuvos istorijos, puoselėjamos lietuviškos tradicijos bei švenčiamos lietuviškos šventės. Šiais mokslo metais mokyklą lanko 45 vaikai. Mokyklos vadovė priduria, jog mažiausiai yra buvę apie 30 mokinių, o daugiausia – 60. Mokymosi turinys mokyklėlėje nėra statiškas, jis – dinamiškas, besikeičiantis ir gyvas. Mokytojai čia, atsižvelgdami į vaikų raidos dėsninumus ir kitas ypatybes, kiekvienai grupei parenka tinkamiausią ugdymo turinį, kūrybiškai ir lanksčiai organizuoja ugdymo procesą. „Pamokos mokykloje atrodo įvairiai, priklauso nuo amžiaus grupės. Svarbiausia, kad vaikams patiktų, būtų įdomu, aišku, nepamirštant ir gramatikos bei kitų užduočių. Mažiukams patinka klausytis pasakų ir žaisti žaidimus, o su vyresniais smagu diskutuoti įvairiomis temomis. Pamokos turi būti kūrybiškos, negali vien tik daryti pratimų iš pratybų sąsiuvinio. Dar svarbu, kad vaikas atėjęs į mokyklą susirastų draugų. Tada jis ateina ne tik mokytis, bet ir susitikti su draugais, bendrauti su jais“, – dėsto pedagogė.

Mamos diena mokykloje

Paklausta, ar noriai vaikai mokosi lietuvių kalbos ir kas, jos manymu, yra sunkiausia, nuo ko reikėtų pradėti mokytis, Rima Zobernienė atsako, jog vaikų mokslai – tėvų nuopelnas. Ne visi mokiniai, tiksliau, netgi mažuma noriai mokosi lietuvių kalbos. Sunkiausia mokantis lietuvių kalbos, mokytojos manymu, yra žodynas. Nors dauguma vaikų namuose šneka lietuviškai, visgi žodynas labai skurdus, daugiausia buitinis. O nuo ko pradėti – nuo pasakų skaitymo kūdikiams, nuo kasdienių pokalbių namuose su vaiku, nuo lietuviškų filmukų žiūrėjimo. Mokykloje kalbos pradedama mokytis nuo piešinių, raidžių, mokomasi pagal lietuviškus vadovėlius.

Zobernienė teigia, jog vaikų motyvacija mokytis lietuvių kalbos daugiausia priklauso nuo pačių tėvų, šeimos motyvacijos, nusiteikimo ir ryžto. Būtent tėvai labai smarkiai prisideda prie vaiko atsakomybės, o kartu ir motyvacijos mokytis, ugdymo, tačiau, kiek įmanoma, stengiamasi tai daryti ir mokykloje. Per trumpas pamokas sudominti įvairaus amžiaus ir lietuvių kalbos gebėjimų vaikus nėra paprasta, todėl dažnai tenka ieškoti įvairių būdų, kaip „pažadinti“ dingusią motyvaciją ir džiaugtis mokymosi rezultatais, kurie netgi gali atverti kelią siekti

tolimesnių svajonių, tikslų. Mokytoja pasakoja, jog paskutiniaisiais metais vyksta labai daug įvairių renginių, projektų, kuriuose gali dalyvauti lietuvių vaikai, šeimos. Airijos lietuvių bendruomenė, padedant Lietuvos švietimo ministerijai, taip pat organizuoja kasmetines viktorinas apie Lietuvą. Mokykla visada mielai jose dalyvauja, o laimėjus vaikams ta motyvacija mokytis tikrai išauga. Jau kelinti metai iš eilės Lietuvoje organizuojamos vasaros stovyklos lituanistinių mokyklų vaikams – „Pasaulio Lietuva“. Vaikai labai nori į jas vykti, o sugrįžę iš jų visada parsiveža daug teigiamų įspūdžių ir tai yra didelė motyvacija jiems toliau mokytis. Netgi yra keli moksleiviai, kurie net ir baigę „Šaltinėlio“ lituanistinę mokyklą į stovyklą vyksta jau kaip vadovai. „Vaikai labai mėgsta mokyklos šventes, tai taip pat motyvuoja lankyti mokyklą. Pavyzdžiui, Kaziuko mugės nieks nenori praleisti. Visiems patinka Sporto diena, kuri organizuojama mokyklos gimtadienio proga. Mokslo metų pabaigoje vykstame į ekskursiją kur nors Airijoje. Į ekskursiją vaikai vyksta su tėvais, broliais ir seserimis, netgi seneliais. Kartu ir žaidžiame, ir dainuojame, ir šiaip bendraujame – tai yra didelė motyvacija vaikams ir tėveliams. Dar didelė motyvacija lankyti mokyklą todėl, kad Airijoje gali laikyti baigiamąjį lietuvių kalbos egzaminą ir pasigerinti balus (skaičiuojami 6-ių geriausių dalykų balai). Įvairiausių renginių tikrai vyksta daug, net nespėjame visuose ir dalyvauti. Aišku, tai padeda motyvuoti vaikus. Bet visgi pagrindinis motyvacijos šaltinis yra šeima“, – akcentuoja mokyklos siela Rima Zobernienė.

Užgavėnės

Nors mokykla veikia jau beveik šešiolika metų, tačiau, kaip mini mokyklos vadovė, iššūkiai beveik visada lieka tokie patys. Daugiau iššūkių ugdymo procese tenka, kai į mokyklą ateina vaikai iš mišrių šeimų, kurie nėra tokie motyvuoti, kaip vaikai iš šeimų, kur abu tėvai lietuviai. Taip pat kiekvienų mokslo metų pradžioje visada aktualus tampa mokyklos patalpų klausimas, ar pavyks jas dar išnuomoti, išlaikyti.

Nuo 2023 metų pradžios užsienyje veikiančios neformaliojo švietimo lituanistinės mokyklos, vykdančios lituanistinio švietimo programas, remiamos Lietuvos valstybės biudžeto lėšomis. Mokyklos galės susimokėti už patalpų nuomą ar jų išlaikymą, mokėti atlyginimus mokytojams, įsigyti vadovėlių ir kitų ugdymui būtinų skaitmeninių ar kitokių priemonių. „Tai mums tikrai labai pagelbės“, – sako R. Zobernienė.

Direktorė teigia, jog nepastebimai prabėgę trys penkmečiai mokyklai buvo iš tiesų skirtingi: pažymėti ir šviesiomis ir tamsiomis spalvomis, tačiau vis tiek šiandien ryškiai šviečia saulė ir yra kuo pasidžiaugti: „Labai smagu sutikti kur nors bedirbantį mokinį, kuris sako: su manim galite kalbėti lietuviškai. Dar didelis

džiaugsmas ir pasididžiavimas, kai mokiniai gauna aukštus balus baigiamajame lietuvių kalbos egzamine, kurį Airijoje galima laikyti. Smagu, kai tėveliai sako, kad vaikas išmoko tą ar aną. Smagu susiburti per šventes, girdėti, kaip vaikai deklamuoja, dainuoja ar vaidina lietuviškai, kai tėveliai kartais net ašarą nubraukia - ypač per mamyčių dieną. Mūsų pasididžiavimas - mūsų vaikai ir, žinoma, mūsų mokytojos, be kurių niekas nevyktų. Norėčiau ypač paminėti mokytojas - tik jų dėl kantrybės, pasiaukojimo, nuolatinio darbo mes kažką pasiekiamo, išmokome.“ O tolimesni mokyklos siekiai ir svajonės - kad mokykla ir toliau turėtų patalpas, kad ir toliau išliktų toks stiprus, vieningas mokytojų kolektyvas, kad vaikai norėtų čia mokytis, o tėveliai ir toliau stengtųsi palaikyti, išsaugoti lietuvių kalbą.

Mokyklos archyvo nuotr.

Projektas „Pasaulio Lietuva.“

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.

